DESPRE TERMINOLOGII

ANGELA BIDU VRĂNCEANU
Facultatea de Litere
Universitatea din București

Ca şi în alte probleme importante ale lingvisticii, profesorul Ion Coteanu poate fi considerat un precursor în studiile de terminologiilor, cu consecințe importante privind lexicul specializat în ansamblul său (LS) din română.

Începând cu studiul său privind numele de plante (1942), continuând cu alte analize privind lexicografia şi lexicologia (1959), o atenție specială este acordată unor terminologii precum agricultura, alimentele, casa, corpul omenesc, industria casnică, medicina populară, sau culorilor, referințe reunite în lucrarea *Introducere în lingvistica şi filologia românească. Probleme, bibliografie* de I. Coteanu şi I. Dănăilă (1970: 129-138). Premisele unei terminologii ca disciplină interdependentă sunt constituite de contribuțiile profesorului. În toate aceste studii analizele practice includ observații teoretice importante, care au contribuit la dezvoltarea disciplinei.

Prima distincție, cu un caracter de principiu fundamental se face în cadrul ierarhiei stilistice a limbii române, unde *limbajul cultivat* se realizează fie prin limbajul *artistic*, fie prin *limbajele non-artistice. Limbajele non-artistice* pot fi interpretate ca echivalente ale *lexicului specializat* (LS), considerându-se global diversele terminologii. Reprezentarea lor într-o ierarhie se face schematic, într-o manieră mai sintetică sau mai detaliată, în ultima dintre ele fiind menționate distincții între „şt.1”/„şt.2” ş.a. Distincțiile se bazează pe mesaje concrete, ceea ce susține obiectiv interpretarea.

Tot ca principiu general, fundamental al analizei se constată importanța comparării şi diferențierii într-o abordare relațională, funcțională a variantelor stilistice. Baza comparației este fie *limbajul standard* ca punct de referință, concept de asemenea relevant în comunicarea lingvistică. Distincția dintre lexicul comun şi cel specializat este de mare utilitate în comunicarea din etapa actuală, constituind un factor remarcabil în dinamica lexicală, realizat circular, printr-un „du-te vino” de la unul la celălat. Admițând limba literară standard ca element de referință, profesorul Ion Coteanu recunoaşte că aceasta nu este categoric conturată (p. 55), ceea ce creşte importanța comparării cu celelalte variante stilistice. Se insistă (p. 58-59) pe importanța constrângerilor extralingvistice şi lingvistice care pot influența comunicarea, ceea ce este, de asemenea un principiu fundamental în cercetarea actuală. Sublinierea importanței contextului (p. 62) în diverse tipuri de texte este, de asemenea, unul dintre cele mai relevante modalități de analiză lexicologică actuală.

BDD-V127 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:57:31 UTC)

Precizarea faptului că analiza se face în idiomurile naturale (p. 82) introduce o altă idee de actualitate privind distincția dintre limbajele naturale şi cele artificiale. Importanța factorilor comunicării (emițător/ receptor) acordă atenție semnului lingvistic (p. 83) ca un alt aspect al cercetării lingvistice actuale., care condiționează selecția şi combinarea faptelor de limbă (p. 84). Profesorul Ion Coteanu apreciază ca analiza pe care o propune este „integratoare"(p. 86) pentru că ține seama de toți factorii de limbă, indicație teoretică şi metodologică fundamentală şi actuală.

Distincția dintre *artistic* şi *non-artistic,* de interes direct pentru lexicul specializat, este un punct de plecare şi de referință, bazat pe analiza mesajelor (p. 87) care permite constituirea unei teorii adecvate. Considerarea practică, efectivă a textelor şi mesajelor rezultă, de altfel şi din analiza unor domenii efective – agricultură, plante, medicină ş.a.

Cele câteva probleme selectate şi semnalate de noi din studiile profesorului Ion Coteanu susțin şi dirijează studiile terminologice actuale (vezi Angela Bidu-Vrănceanu, *Lexic comun*, *lexic* s*pecializat*, 2000; *idem*, *Terminologii* I şi II, 2010, 2012).

BIBLIOGRAFIE

Coteanu, Ion, 1942, *Prima listă a numelor românești de plante*, Bucureşti, Institutul de linguistică română.

Coteanu, Ion, 1973, *Stilistica funcțională a limbii române*, București, Editura Academiei RSR.

Coteanu, Ion, I. Dănăilă, 1970, *Introducere în lingvistica şi filologia românească*. *Probleme, bibliografie*, București, Editura Academiei RSR.

Bidu-Vrănceanu, Angela, 2000, *Lexic comun, lexic specializat,* București, Editura Universității din Bucureşti.

Bidu-Vrănceanu, Angela (coord.), 2010, *Terminologie şi terminologii*, I, București, Editura Universității din București.

Bidu-Vrănceanu, Angela (coord.), 2012, *Terminologie şi terminologii*, II, București, Editura Universității din București.

BDD-V127 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:57:31 UTC)